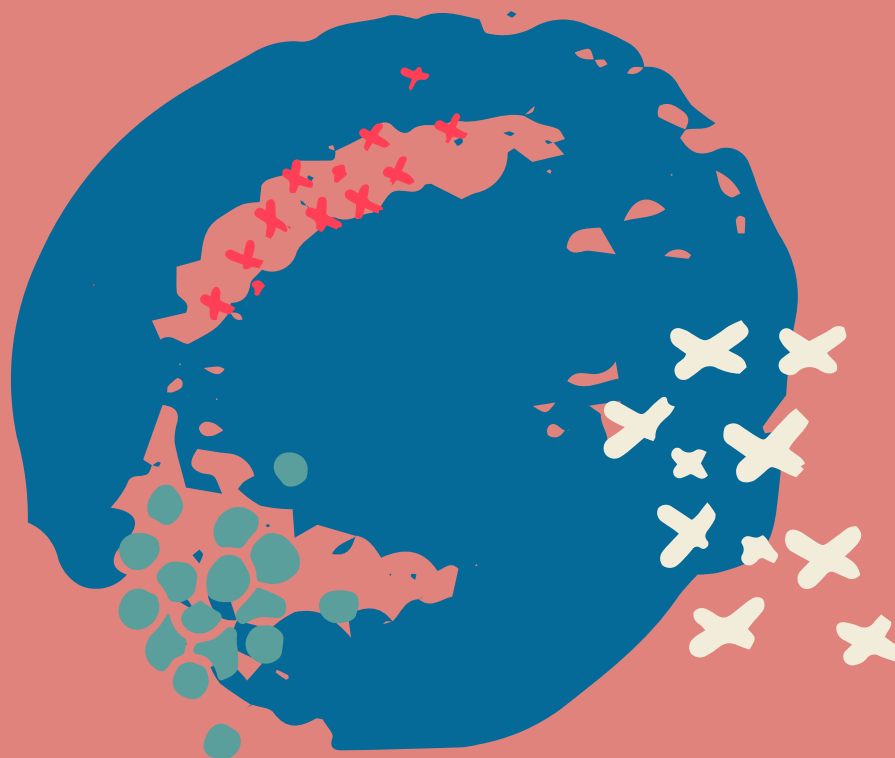

Τα ηθικά διλήμματα μέσα από τις αρχαίες ελληνικές τραγωδίες

Πρόλογος

Συγγραφέας: Δώρα Κατσαμώρη

Επιμέλεια κειμένων και συμμετοχή: Μαρία Δαγιόγλου,
Πάνος Καπετανάκης, Γιώργος Πετάσης

Σχεδιασμός και σελιδοποίηση: Γαλάτεια Ιατράκη

Έργο: VAST: Values Across Space & Time

CC BY 4.0

2023 VAST

<https://www.vast-project.eu/>

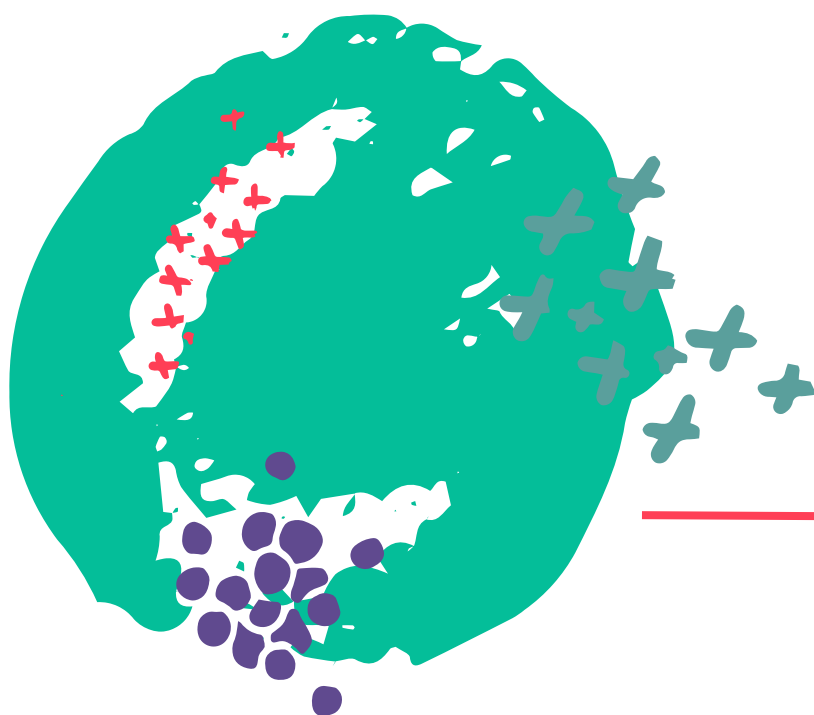
Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Το έργο VAST έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας Horizon 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης **No 101004949**. Αυτός ο εκπαιδευτικός οδηγός αντικατοπτρίζει μόνο την άποψη των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει .

Πίνακας περιεχομένων

<u>Εισαγωγή</u>	σελ. 1
<u>Εκπαιδευτικό πρόγραμμα</u>	σελ. 3
<u>Τίτλος</u>	σελ. 4
<u>Περιγραφή</u>	σελ. 4
<u>Εκπαιδευτικοί στόχοι</u>	σελ. 5
<u>Προσδοκώμενα Αποτελέσματα</u>	σελ. 6
<u>Δομή</u>	σελ. 7
<u>Ενότητες (σχεδιασμός)</u>	σελ. 8
<u>Παράρτημα I</u>	σελ. 17

εισαγωγή

Το ευρωπαϊκό έργο VAST- Values Across Space & Time (H2020) υλοποιείται από το ΕΚΕΦΕ 'Δημόκριτος' σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Φεστιβάλ Αθηνών και Επιδαύρου, το Πανεπιστήμιο του Μιλάνο (Ιταλία), το Μουσείο Παραμυθίου (Κύπρος), το Μουσείο του Γαλιλαίου (Ιταλία), το (NOVA) Πανεπιστήμιο της Λισαβόνας (Πορτογαλία) και την εταιρία Semantika (Σλοβενία).

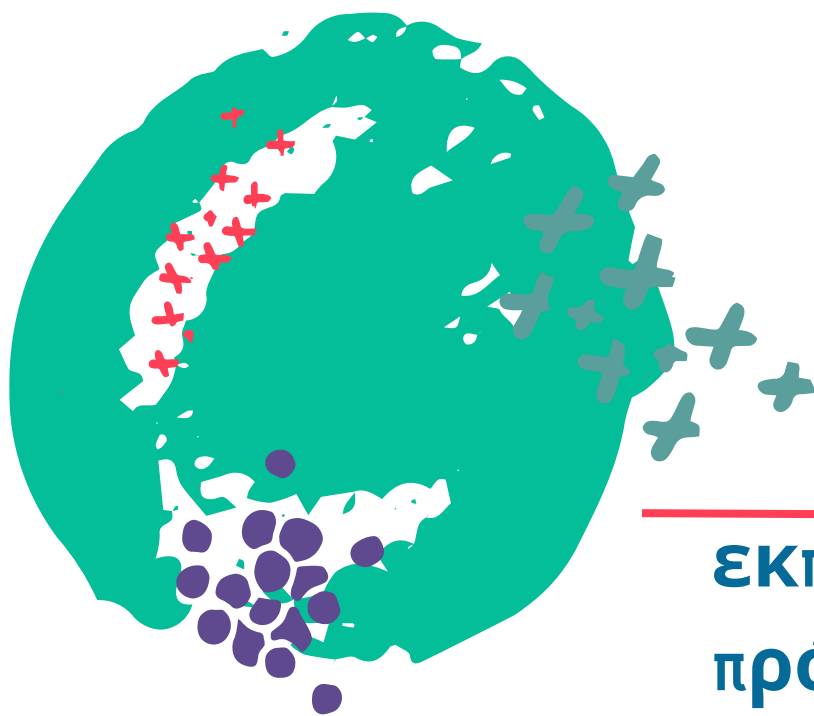
Στόχος του έργου VAST αποτελεί αφενός η μελέτη της διάδοσης των ευρωπαϊκών αξιών (όπως, η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα, η ανεκτικότητα, ο διάλογος, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το κράτος δικαίου) στον χώρο και τον χρόνο μέσα από την αξιοποίηση ψηφιοποιημένων υλικών και άυλων πολιτιστικών αγαθών και αφετέρου, η διερεύνηση της επικοινωνίας, της πρόσληψης και της αντίληψης των εν λόγω αξιών στη σύγχρονη εποχή. Για τους σκοπούς της εν λόγω έρευνας έχουν περιγραφεί τρεις πιλότοι που αφορούν: 1. στο θέατρο/αρχαίο δράμα, 2. στα επιστημονικά κείμενα του 17ου αιώνα, 3. στα παραμύθια.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου, ένα από τα τελικά παραγόμενα αποτελέσματα είναι η δημιουργία μιας ψηφιακής πλατφόρμας με ελεύθερη πρόσβαση στους πολίτες, στην οποία θα αναρτηθούν σχετικό με τις αξίες επιστημονικό & εκπαιδευτικό υλικό και τεκμήρια/αποτελέσματα της έρευνας, καθώς επίσης θα παρέχονται διάφορα εργαλεία για επιστημονική και ερευνητική μελέτη. Μην παραλείψετε να την επισκεφθείτε!

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο 'Τα ηθικά διλήμματα μέσα από τις αρχαίες ελληνικές τραγωδίες' έχει σχεδιαστεί στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου VAST και απευθύνεται σε έφηβους/ες, ηλικίας 16-18 ετών (μαθητές/ριες 2ης & 3ης Τάξης Λυκείου. Το εν λόγω πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί με γνώμονα τις αρχές της βιωματικής μάθησης και της ομαδοσυνεργατικής προσέγγισης διδασκαλίας, όπου ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή και δράση των νέων μέσα από τον διάλογο και την πράξη και έχει εφαρμοστεί πιλοτικά στο πλαίσιο της συνεργασίας μας με σχολεία και μουσεία.

Σύμφωνα με το Συμβούλιο της Ευρώπης και τις αρχές της εκπαίδευσης γύρω από τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η εκπαιδευτική διαδικασία οφείλει πέρα από τη μετάδοση γνώσης να αποσκοπεί στην ανάδειξη αξιών, καθώς και στην καλλιέργεια στάσεων και συμπεριφορών που στόχο έχουν να ευαισθητοποιήσουν και να παρακινήσουν τους νέους για περαιτέρω σκέψη και αναστοχασμό. Το εν λόγω εγχειρίδιο σχεδιάστηκε με σκοπό να παρουσιάσει και να προσφέρει προτεινόμενο εκπαιδευτικό υλικό στα μέλη των εκπαιδευτικών/σχολικών κοινοτήτων που επιθυμούν να εργαστούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Καλή σας ανάγνωση!

**εκπαιδευτικό
πρόγραμμα**

Τίτλος

Τα ηθικά διλήμματα μέσα από τις αρχαίες ελληνικές τραγωδίες

Περιγραφή

Οι αρχαίες τραγωδίες δημιουργήθηκαν με σκοπό να (εκ)παιδεύσουν και να διδάξουν τους πολίτες μέσα από τη μίμηση. Αξιοποιώντας δηλαδή το δράμα, η πόλις-κράτος επιδίωκε να καλλιεργήσει στους πολίτες την ηθική αρετή, προκειμένου να συνυπάρχουν αρμονικά μεταξύ τους και να διασφαλιστεί η ευδαιμονία στην πόλη. Η έκφραση και ανάδειξη ηθικών αξιών, καθώς και οι συλλογισμοί αναφορικά με τον άνθρωπο και τον τρόπο που οι ήρωες καλούνται να λάβουν αποφάσεις, με γνώμονα την ηθική και τις συνέπειες των επιλογών τους, αποτέλεσαν βασική επιδίωξη των Ελλήνων τραγωδών, γεγονός που γίνεται αντιληπτό από τους αναγνώστες/θεατές σε κάθε εποχή.

Στο πλαίσιο του εν λόγω εκπαιδευτικού προγράμματος, οι μαθητές/ριες θα κληθούν να αναλογιστούν αναφορικά με την έννοια των αξιών και τον τρόπο που ο καθένας/η καθεμία από εμάς τις αντιλαμβάνεται και τις προτεραιοποιεί, καθώς και τον ρόλο τους όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Με αφορμή τις αρχαίες τραγωδίες 'Οι Επτά επί Θήβας' (Αισχύλου) και 'Αντιγόνη' (Σοφοκλή), θα αναδειχθούν ηθικά διλήμματα τα οποία οι ήρωες κλήθηκαν να διαχειριστούν, με στόχο οι μαθητές/ριες να κληθούν να αναλογιστούν τον ρόλο των αξιών, όπως και τα κριτήρια που θέτουμε κάθε φορά, κατά τη διαδικασία επίλυσης ενός ηθικού διλήμματος και τη λήψη μίας απόφασης.

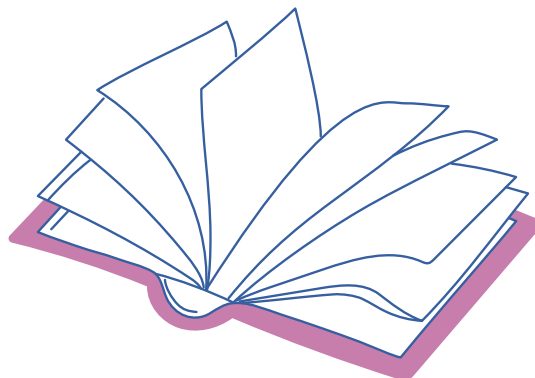

Εκπαιδευτικοί Στόχοι

Μέσα από το εν λόγω εκπαιδευτικό πρόγραμμα, οι μαθητές/ριες ενθαρρύνονται να:

- 1 αναλογιστούν αναφορικά με τις ηθικές αξίες και τον ρόλο που κατέχουν στη ζωή μας ως ενεργών πολιτών
- 2 συζητήσουν γύρω από τον τρόπο καλλιέργειας και ανάδειξης των εν λόγω αξιών
- 3 σκεφτούν γύρω από τα ηθικά διλήμματα και τον ρόλο των αξιών όσον αφορά τη διαδικασία λήψης απόφασης
- 4 να συνεργαστούν σε ομάδες και να ανταλλάξουν σκέψεις και προβληματισμούς

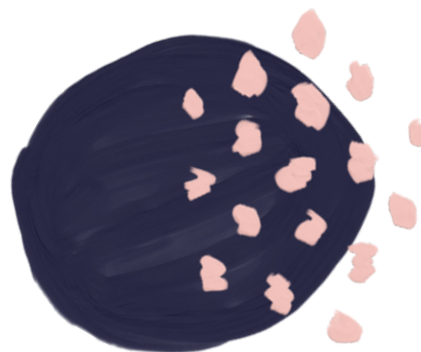

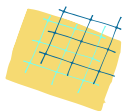
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, οι μαθητές/ριες θα είναι σε θέση να:

- 1 δημιουργήσουν ένα κοινό εννοιολογικό πλαίσιο όσον αφορά την έννοια των ηθικών αξιών
- 2 κατανοήσουν τη διαχρονικότητα των αξιών
- 3 αντιληφθούν τη διαφορετικότητα αυτών ως προς τον τρόπο αντίληψης από τον καθένα/καθεμία από εμάς
- 4 αντιληφθούν τον σημαντικό ρόλο των αξιών στην καθημερινότητά τους ως ενεργών πολιτών, καθώς και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων

Δομή

Συνολική Διάρκεια

90'

Εκπαιδευτικά εργαλεία / υλικό

- Καταιγισμός ιδεών
- Συζήτηση και αναστοχασμός
- Εργασία σε ομάδες

Εμπυχωτής

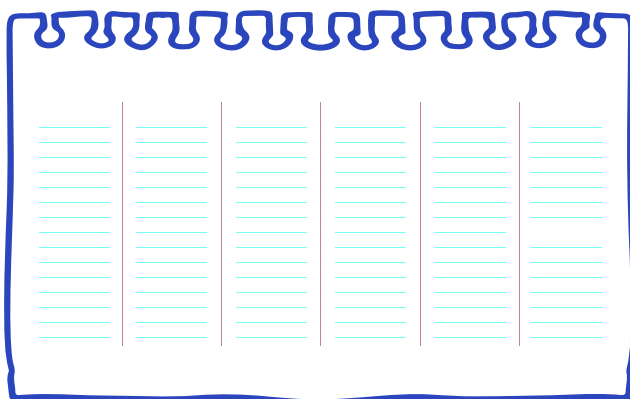
1 για κάθε ομάδα 10-15 μαθητών/ριών

Ηλικίες Συμμετεχόντων

Έφηβοι/ες 16-18 ετών (μαθητές/ριες 2ης & 3ης Τάξης Λυκείου)

Υλικά/πηγές

- ΥΠΠΕΘ, ΙΕΠ, Σοφοκλέους Αντιγόνη, Εγχειρίδιο Β' Γενικού Λυκείου, Γενικής Παιδείας
- Αισχύλος, Επτά επί Θήβας (Αρχαία Ελληνική Δραματική Ποίηση 2, Μαυρόπουλος, Θ. (μετ.) (2007), Αθήνα: Ζήτρος)

Ενότητες (σχεδιασμός)

Έναρξη/υποδοχή	Διάρκεια: 15'	Υλικά/εργαλεία: Βιωματική δραστηριότητα γνωριμίας
	Περιγραφή στις σελίδες: 9-10	
1ο μέρος εκπαιδευτικού προγράμματος	Διάρκεια: 15'	Υλικά/εργαλεία: Καταιγισμός ιδεών / Συζήτηση Λευκός πίνακας
	Περιγραφή στις σελίδες: 11	
2ο μέρος εκπαιδευτικού προγράμματος	Διάρκεια: 15'	Υλικά/εργαλεία: Καταιγισμός ιδεών / Συζήτηση Λευκός πίνακας
	Περιγραφή στις σελίδες: 12-13	
3ο μέρος εκπαιδευτικού προγράμματος	Διάρκεια: 30'	Υλικά/εργαλεία: Εργασία σε ομάδες
	Περιγραφή στις σελίδες: 14-15	
Αποχαιρετισμός-Αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος	Διάρκεια: 15'	Περιγραφή στις σελίδες: 16

A. Εισαγωγή (5')

Καλωσόρισμα των μαθητών/ριών & εισαγωγική ενημέρωση για το πρόγραμμα που θα ακολουθήσει.

B. Δραστηριότητα γνωριμίας (ice breaker activity) (10')

Ο/η εμπυχωτής/ρια μπορεί να επιλέξει μία δραστηριότητα γνωριμίας, προκειμένου να γνωριστεί με τα μέλη της ομάδας και να αισθανθούν μεταξύ τους περισσότερο οικεία. Προτεινόμενες δραστηριότητες:

Περιγράψε τον εαυτό σου

Ο/η εμπυχωτής/ρια προτρέπει τους/ις μαθητές/ριες να γράψουν σε ένα χαρτάκι δύο (2) χαρακτηριστικά/αξίες/συναισθήματα που θεωρούν ότι περιγράφουν τον εαυτό τους και ένα (1) που δεν τον περιγράφει. Στη συνέχεια, περπατάνε ελεύθερα στον χώρο και μόλις ο/η εμπυχωτής/ρια δώσει το σήμα, θα πρέπει να αναζητήσουν ένα ζευγάρι και ο/η καθένας/καθεμία να αναφέρει τα τρία (3) χαρακτηριστικά/αξίες/συναισθήματα που έγραψε στο χαρτάκι και να ζητήσει από τον/ην άλλο/η να μαντέψει ποιο είναι το ψέμα.

Για εμένα το πιο σημαντικό είναι...

Όλοι οι μαθητές/ριες βρίσκονται σε ένα κύκλο. Ανάμεσα τους βρίσκεται και ο/η εμπυχωτής/ρια, ο/η οποίος/α κρατάει την άκρη από ένα κουβάρι. Με αφορμή την φράση 'Για εμένα το πιο σημαντικό είναι..', ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τους/ις μαθητές/ριες να εκφραστούν ελεύθερα πετώντας το κουβάρι στον/ην καθένα/καθεμία και δίνοντας την οδηγία ο κάθε/η καθεμία συμμετέχων/ουσα που παίρνει τον λόγο να κρατήσει από μία άκρη και μετά να το πετάξει στον/ην επόμενο/η.

Αφού έχουν πάρει όλοι/ες οι συμμετέχοντες/ουσες τον λόγο, έχει δημιουργηθεί στη μέση του κύκλου ένας ιστός αράχνης, όπου με κάποιο τρόπο ενώνει όλα τα μέλη του κύκλου. Οι μαθητές/ριες ενθαρρύνονται να επιστρέψουν το κουβάρι στην αρχική του μορφή (αντίστροφη πορεία), αναφέροντας τι είχε ειπωθεί ως το πιο σημαντικό από τον/ην συμμαθητή/ρια που τους είχε δώσει τον λόγο.

Οι αξίες μέσα από την τέχνη...

Με αφορμή την προβολή κάποιου(ων) έργου(ων) τέχνης, οι μαθητές/ριες καλούνται να εκφράσουν ελεύθερα τις σκέψεις/τα συναισθήματα που τους γεννώνται στην εικόνα του(ς). Ο/η εμπυχωτής/ρια μπορεί να επιλέξει ελεύθερα κάθε είδος τέχνης που τον/ην εκφράζει, ωστόσο, προτρέπεται να επιλέξει διαφορετικού είδους προσεγγίσεις/τεχνικές, προκειμένου να αναδυθεί μία ποικιλία σκέψεων και συναισθημάτων.

Ενδεικτικά προτεινόμενα έργα:

- i. *Guernica, Pablo Picasso*
- ii. *Το φιλί, Γκούσταφ Κλιμτ*
- iii. *Εντύπωση: Ανατέλλων ήλιος, Κλωντ Μονέ*

Σημείωση: Ο/η εμπυχωτής/ρια προτρέπεται να σημειώνει στον πίνακα τις αξίες/τα συναισθήματα που αναφέρονται κατά τη διάρκεια της βιωματικής δραστηριότητας, προκειμένου να αξιοποιήσει τις εν λόγω ιδέες ως έναυσμα/αφορμή για την επόμενη δραστηριότητα.

- Σε αυτή την ενότητα, ο/η εμπυχωτής/ρια καλείται να συζητήσει με τους/ις μαθητές/ριες την έννοια των αξιών, ορίζοντας ένα κοινό εννοιολογικό πλαίσιο. Με αφορμή την προηγούμενη δραστηριότητα και τις σκέψεις/αξίες/συναισθήματα που ακούστηκαν, ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τους/ις μαθητές/ριες να αναλογιστούν γύρω από τις αξίες και να τις προσδιορίσουν.

Συζήτηση

Προτεινόμενες ερωτήσεις:

Τι ήταν όλα όσα μοιραστήκαμε πριν; (συναισθήματα, αξίες, κτλ)

Ποια θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αξία;

Ποιες άλλες αξίες γνωρίζετε;

Τι σημαίνει αξία;

Πώς αυτή καλλιεργείται;

Επηρεάζουν οι αξίες τη ζωή μας;

Εάν ναι, με ποιο τρόπο; (διαδικασία λήψης αποφάσεων, ηθικά διλήμματα, διαμόρφωση χαρακτήρα, κτλ)

Στόχος αποτελεί να διαμορφωθεί ένα κοινό εννοιολογικό πλαίσιο όσον αφορά την έννοια της αξίας, καθώς επίσης να δημιουργηθεί ένα σύνολο/μία λίστα από αξίες. Προκειμένου να είναι πιο σαφές το εννοιολογικό πλαίσιο των αξιών και να αναλογιστούν οι μαθητές/ριες στην πράξη τον ρόλο των αξιών στον τρόπο λήψης αποφάσεων, καθώς και στη διαμόρφωση του χαρακτήρα και της συμπεριφοράς του κάθε ατόμου, ο/η εμπυχωτής/ρια επικαλείται ως παράδειγμα την ιστορία της 'Αντιγόνης' του Σοφοκλή.

Σημείωση: Κατά τη διάρκεια της συζήτησης είναι σημαντικό να αξιοποιηθεί ένα παράδειγμα από την καθημερινή ζωή των μαθητών/ριών, προκειμένου να αναλογιστούν πρακτικά τον τρόπο που επηρεάζουν οι αξίες μας τις αποφάσεις που λαμβάνουμε. Πχ. χρήση κινητού μέσα στο σχολείο, παρά τον κανονισμό που το απαγορεύει → υπακοή στο Νόμο # ελευθερία επιλογής/βούλησης με ενδεχόμενο κόστος

- Σε αυτή την ενότητα, ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τους/ις μαθητές/ριες να αναλογιστούν γύρω από τις αξίες εστιάζοντας στο πλαίσιο του ηθικού διλήμματος.
- Η δραστηριότητα ξεκινάει με μία σύντομη αναφορά στην ιστορία της οικογένειας των Λαβδακιδών, εστιάζοντας στην ιστορία των δύο αδερφών, Ετεοκλή και Πολυνείκη, και στη διαμάχη που προέκυψε μεταξύ τους για την ανάληψη του θρόνου με αποτέλεσμα τον θάνατο τους ('Επτά επί Θήβας', Αισχύλος). Ως συνέχεια της ιστορίας, γίνεται, επίσης, αναφορά στην ιστορία της 'Αντιγόνης' και στη δική της απόφαση να θάψει τον νεκρό αδερφό της παρά τη σχετική απαγόρευση από μέρους του Κρέοντα, γεγονός που οδήγησε σε διαμάχη μεταξύ τους (Αντιγόνη, Σοφοκλής). Κατά την αφήγηση περιγράφονται εν συντομία τα ακόλουθα:
- Α. αφηγηματική πλοκή
- Β. βασικοί ήρωες
- Γ. ηθικό(ά) δίλημμα(τα)

Συζήτηση

Στόχος αποτελεί η δραστηριότητα να εστιάσει στην έννοια του ηθικού διλήμματος και στα δομικά στοιχεία αυτού:

εστίαση/στόχευση → ποιο είναι το δίλημμα; (συγκεκριμένη αναφορά)

ήρωας/χαρακτήρας → ποιος είναι ο/η βασικός/ή ήρωας/ίδα που καλείται να διαχειριστεί το δίλημμα;

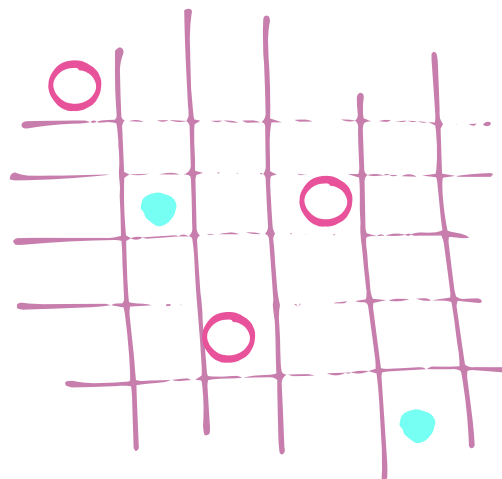
επιλογές → ποιες επιλογές έχει, ανάμεσα στις οποίες καλείται να επιλέξει;

αξίες → ποιες είναι οι αξίες που εκφράζουν/αντιπροσωπεύουν την κάθε επιλογή;

συνέπειες → ποιες είναι οι συνέπειες της κάθε επιλογής;

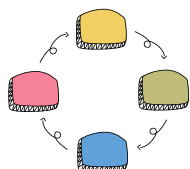
Ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τους/ις μαθητές/ριες να εστιάσουν στις εν λόγω ερωτήσεις και να αναλογιστούν γύρω από αυτές μέσα από την ελεύθερη συζήτηση στην ολομέλεια.

Σημείωση: Ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνεται να αποτυπώσει στον πίνακα επιγραμματικά τις απαντήσεις σε κάθε ερώτημα, προκειμένου να αποτελέσουν οδηγό για την επόμενη δραστηριότητα.

- Σε αυτή την ενότητα, ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τους/ις μαθητές/ριες να εργαστούν σε ομάδες (5-6 άτομα/ομάδα) και να δημιουργήσουν έναν κοινό χάρτη εστιάζοντας στο προφίλ ενός/μίας ήρωα/ιδας.

Κοινός χάρτης αξιών

Για παράδειγμα, μία/ορισμένες ομάδα/ες ενθαρρύνεται/ονται να δημιουργήσουν ένα χάρτη σύμφωνα με το ηθικό δίλημμα που καλείται να διαχειριστεί ο Κρέοντας και η/οι άλλη/ες ομάδα/ες έναν χάρτη σύμφωνα με το ηθικό δίλημμα που καλείται να διαχειριστεί ο Πολυνείκης. Σε κάθε χάρτη, θα πρέπει να αποτυπώνονται τα ακόλουθα:

- το ηθικό δίλημμα
- οι επιλογές και αυτή που τελικά επικράτησε
- οι αξίες που αναδεικνύονται μέσα από την επιλογή του
- οι συνέπειες της επιλογής

Ο/η εμπυχωτής/ρια διαμοιράζει στους/ις μαθητές/ριες λευκές κόλλες (μέγεθος A1/A0) και πολύχρωμους μαρκαδόρους και τους ενθαρρύνει να εργαστούν ομαδικά και να δημιουργήσουν κάποιο εικαστικό αποτέλεσμα, το οποίο στη συνέχεια θα παρουσιάσουν στην ολομέλεια.

Μόλις ολοκληρωθεί η εν λόγω εργασία, ένας/μία εκπρόσωπος της κάθε ομάδας ή τα μέλη της ομάδας στο σύνολο της, καλείται/ούνται να παρουσιάσουν την εργασία τους στην ολομέλεια. Ο/η εμπυχωτής/ρια ή κάποιος/α από τους/ις μαθητές/ριες μπορούν να αποτυπώνουν στον πίνακα τις αξίες ανά ήρωα/ίδα που αναδεικνύονται από τις παρουσιάσεις, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα σύνολο από κοινές αξίες όλων των ομάδων.

Σημείωση: Με την έναρξη της εργασίας, ο/η εμπυχωτής/ρια ενθαρρύνει τις ομάδες να ξεκινήσουν με την εύρεση του ονόματος της ομάδας τους, το οποίο θα αποτυπωθεί στο πάνω μέρος του φύλλου εργασίας.

Να κινηθεί κατά της Θήβας;

1) Πόλη: να αντισταθεί στον εφετεριστή αδερφό του - διεκδίκηση εξουσίας
 2) Οίκος: να διατηρήσει τις σχέσεις με τον αδερφό του

ΠΟΛΥΝΕΙΚΗΣ

Αξίες

1) Πόλη:

- υπακοή στην διαταγή του πατέρα
- δικαιοσύνη
- τιμή

2) Οίκος:

- αγάπη για την οικογένεια
- αδερφοσύνη
- ελπίδα

Επιλογή

Με βάση τις αξίες της πατρίδας & την αποκατάσταση της τάξης
 => Θάνατος και ατίμωση

OPATOI

ΚΡΕΟΝΤΑΣ

«Οποια παραβεί τον νόμο, τιμωρείται σε δημοσιο λιθοβολισμό!»

• βασιλιάς της Θήβας
 • Θεός της Αντιγόνης

ΝΟΜΟΣ: Απαγόρευση ταφής του Πολυνείκη.

ΥΠΕΡ:

- ΤΗΡΗΣΗ ΝΟΜΟΥ
- ΠΡΑΤΤΕΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

ΑΞΙΕΣ:

- Πατρίδα και αγάπη για εκείνη
- Υπακοή στο νόμο
- Διατήρηση της εξουσίας
- Δικαιοσύνη

Απόφαση:
 Θανατική ποινή για την Αντιγόνη!

ΚΑΤΑ:

- Καταπάτηση του θεσμού της οικογένειας
- Έλλειψη σεβασμού προς τους θεούς

Το χαρμί του Κρέοντα

✦ Made by: Βαίλια, Θωραή, Γωγώ, Μελίνα, Σιρολίνα Σωτηρίου

—● Αποχαιρετισμός- Αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος (15')

- Με την ολοκλήρωση του εκπαιδευτικού προγράμματος, ο/η εμπυχωτής/ρια καλείται να συνοψίσει τα όσα διαδραματίστηκαν, εστιάζοντας σε κάποια σημεία που θεωρεί ως πιο σημαντικά.
- Προτείνεται ο/η εμπυχωτής/ρια να εστιάσει στο εννοιολογικό πλαίσιο των αξιών, όπως διαμορφώθηκε κατά τη διάρκεια της συζήτησης, όπως επίσης να αναδείξει τη διάσταση της διαφορετικότητας των αξιών, ως αποτέλεσμα του διαφορετικού τρόπου αντίληψης και ιεράρχησης αυτών από κάθε άτομο και κατ' επέκταση, των επιλογών μας ως προς τη λήψη αποφάσεων.

Στη συνέχεια, προτρέπουμε τους μαθητές/ριες να συμπληρώσουν ένα ερωτηματολόγιο αξιολόγησης του εκπαιδευτικού προγράμματος (Παράρτημα Ι).

Παράρτημα Ι

Τα ηθικά διλήμματα μέσα από τις αρχαίες τραγωδίες

Ερωτηματολόγιο Αξιολόγησης

1. Τι σε παρακίνησε να συμμετέχεις στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

___ περιέργεια ___ ενδιαφέρον για το θέμα ___ υποχρέωση, καθώς ήταν σε ώρα μαθήματος ___ άλλο

2. Πώς θα αξιολογούσες το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, όσον αφορά; *

	Δεν μου άρεσε καθόλου	Δεν μου άρεσε	Δεν ξέρω	Μου άρεσε	Μου άρεσε πάρα πολύ
το περιεχόμενο					
τη δομή					
τη διάρκεια					

3. Πώς θα αξιολογούσες τα ακόλουθα μέρη/σημεία του εκπαιδευτικού προγράμματος;

	Δεν μου άρεσε καθόλου	Δεν μου άρεσε	Δεν ξέρω	Μου άρεσε	Μου άρεσε πάρα πολύ
διαδραστική δραστηριότητα (Καταιγισμός ιδεών – τι είναι οι αξίες/τα συναισθήματα)					
Ηθικό διλήμμα – στάδια επίλυσης (σύντομη παρουσίαση – συζήτηση)					
Επίλυση ενός ηθικού διλήμματος – ανάδειξη αξιών (εργασία σε ομάδα) παρουσίαση κάθε ομάδας					
Συζήτηση – αναστοχασμός					

4. Κατά τη διάρκεια της συμμετοχής σου είχες τον χρόνο να εκφράσεις τις σκέψεις σου;

___ Ναι ___ Όχι ___ Δεν ξέρω

5. Κατά τη διάρκεια της συμμετοχής σου μπόρεσες να συνεργαστείς με τους/ις συμμαθητές/ριες σου και να ανταλλάξετε απόψεις;

___ Ναι ___ Όχι ___ Δεν ξέρω

6. Θα σου άρεσε να συμμετέχεις ξανά σε ένα αντίστοιχο εκπαιδευτικό πρόγραμμα;

___ Ναι ___ Όχι ___ Δεν ξέρω

7. Πόσο συχνά θα ήθελες να συμμετέχεις σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα με το σχολείο;

___ 1 φορά την εβδομάδα ___ 1-2 φορές τον μήνα ___ >10 φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους ___ <10 φορές κατά τη διάρκεια του σχολικού έτους

[HTTPS://WWW.VAST-PROJECT.EU/](https://www.vast-project.eu/)

CC BY 4.0

2023, VAST

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Το έργο VAST έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας Horizon 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της συμφωνίας επιχορήγησης **No 101004949**. Αυτός ο εκπαιδευτικός οδηγός αντικατοπτρίζει μόνο την άποψη των συγγραφέων και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει .